

KEYFİLİKLERİN NORMALLEŞEMESİ

Müslümanlar olarak, içi boş iyimserliklerin neden olduğu yanlısamalardan bir türlü kurtulamıyoruz. Müslüman olmak, ne yaptığının, ne yapması gerektiğinin tam bilincinde olma durumuna işaret ettiği halde, içerisinde yaşadığımız tarihin bilincinde değiliz. İslâmî inançların ve hayatın dünyasında, sorumsuzluklara ve keyfiliklere yer olmadığı halde, sorumsuzluklarımız/keyfiliklerimiz sürüyor.

İslâmî ahlâk, doğru ile yanlış arasındaki ayrımın farkına vardığımızda başlar. Gerçek olmayan pek çok şeyin, gerçekliğine inanmak gibi, eksik bir yanımız var. İslâmî bilgi/düşünce dünyası, modern zamanları, dünyanın gündeminden uzaklaşarak dünyada ne olup bittiğini bir bütünlük içerisinde takip etme ihtiyacı duymadı. Dini hayat ve düşünce, daha çok geçmişin geri getirilmesi, geçmişin daha çok bireysel dindarlık biçiminde temsili konusunda çalışmalar yaptı.

Müslümanlar olarak, ümmeti içerecek, inşa edecek bir dil üzerinde çalışmak yerine, pek çok özel, bencil, aşırı mezhepçi/cemaatçi/milliyetçi diller icat ederek, keyfilikleri kurumsallaştırdık. Bugün, Müslümanlar daha çok, kendi özel dil-yöntemlerine meşruiyet kazandırmak üzere mücadele ediyor. Ümmet'i ilgilendiren gerçek sorunları konuşmuyoruz. Günümüzde herkesi, kendi bencil amaçları doğrultusunda araç olarak kullanabilen cemaatler var. Propaganda ve pazarlama malzemesi olarak üretilen, kurmaca rüyalarla, ustalıklı yalanlarla yürütülen, hizmet yaklaşımları ne yazık ki ilgi görebiliyor.

Hangi alanda olursa olsun, görmek/düşünmek ve bil-

mek birlikte gerçekleşir. Eylem için düşündüğümüzde, düşünce gerçek olur. Yemek nasıl bir ihtiyaçsa, bilmek de aynı ölçüde bir ihtiyaçtır. Araştırma temeline dayanmayan bilgi-enformasyon dedikodudan ibarettir. Bilginin doğrulanması, güçlendirilmesi sorgulama ile mümkün olabilir. Araştırmadığımız sorgulamadığımız bilgiler yüzünden, toplumlarımızda cereyan eden olaylarla ilgili olarak ya medya malulleri, ya da propaganda malulleri olarak yaşıyoruz. Özgün, bağımsız, üretken, büyük filozoflara, büyük düşünörlere sahip olmadığımız için, ya da bunları hak etmediğimiz için büyük zihinsel savrulmalar yaşıyoruz. Kadim bilgeliklerin dünyasından, akılcı hesaplamaların dünyasına geldik. Sayıları çoğaltmayan, taraftarları çoğaltmayan hiç bir yaklaşıma itibar etmiyoruz. Her şeyin tekniğe, paraya indirgendiği bir dünyada her şey değersizleşiyor. Din ilgisi de, ilkel iç tutarlılığını kaybederek değersizleştiriliyor. Artık, nitelikler, yoğunluklar ve derinlikler yok. Nicelikler, gösteriler "takva" sayılabiliyor. Hac ne yazık ki, bir folklorla dönüştürölmüştür. Ramazan bir folklorla dönüştürölmüştür. Toplumlarımızın insanî/ahlâkî/költürel gerileme/çürüme pahasına yaşamakta bulunduğu, maddî/teknolojik

gelişmeleri iftiharla konuşabiliyoruz. Tek başına teknolojik gelişmenin, insanî/ahlâkî/vicdanî dünyaya yıkıcılık dışında hiç bir şey kazandırmadığını, modern/seküler/teknik uygarlığın yıkımın gücünü temsil ettiğini unutuyoruz. Bu uygarlık sistematik bir şekilde dışlama ve bağımlılık üretiyor. Bilincimiz parçalandığı, etkisiz hale geldiği için hikâyemizi, serencamımızı, acılarımızı insanlık ölçeğinde duyulabilir, anlaşılabilir kılamıyoruz. İnsanlığın farkında olmadığı şeyleri, insanlığın fark edeceği şekilde söyleyemiyoruz.

Şimdiye kadar sorulması gereken soruları sormadığımız, ihmal ettiğimiz için, modern zamanlar boyunca bütün soruları yanıtız bıraktık. Küstah ve zorba bir hâkimiyet projesi olan modern proje karşısında neden savunmacı bir konumu seçtiğimizi gereği gibi tartışmadık. Bilimsel-teknolojik başarıların büyümesi sebebiyle, insanlığın dünyası, modern projenin neden olduğu felaketleri konuşmuyor, bilim ve teknolojinin hiçbir insanî-ahlâkî mülahazaya yer vermediğini hatırlamıyor. Modernlik adına işlenen bütün cürümler bir şekilde aklanabiliyor, gerekçelendirilebiliyor, savunulabiliyor. Modern-seküler sistemi sorgulamak/reddetmek büyük bir cesaret istiyor, sistemin sorgulanması bir gerilik konusu olarak değerlendiriliyor. Bugün de hangi alanda olursa olsun, gerçekliğin değerlendirilmesinde tek ölçüt olarak modernlik ve sekülerlik mutlaklaştırılarak kullanılıyor. Tek ve tartışmasız akıl, modern-seküler akıl olunca, modern seküler tahakküm biçimi de, tartışmasız

bir tahakküm biçimine dönüşebiliyor. Modern –seküler dil/düşünce/düzen mutlaklaştırılınca, bu dili/düşünceyi/düzeni sorgulamaya cesaret eden inançlar/düşünceler ve kültürler gayri meşru ilan edilerek, mahkûm edilebiliyor. Modern zamanlar, modern ideolojilerin yalnızca maddi bir güç halinde yapılandırıldıkları zamanlardır.

Modernlik adına işlenen bütün cürümler bir şekilde aklanabiliyor, gerekçelendirilebiliyor, savunulabiliyor. Modern-seküler sistemi sorgulamak/reddetmek büyük bir cesaret istiyor, sistemin sorgulanması bir gerilik konusu olarak değerlendiriliyor.

Bilgi olmayı hak eden bilgi, inanç olmayı hak eden inanç, bütünlüğün bilgisi, bütünlüğün inancıdır. İslâm dünyası toplumlarında organik bütünlüğün dili, organik bütünlüğün yapıları bozulduğunda, tasarım ürünü yapay bir dil ve yapılar hayata geçirildi. Organik bütünden

koparılan dil ve yapılar kendi başlarına hiçbir değer kazanamadılar. Kurumsal iktidar çevresinde toplanan, bu iktidarın gündemi/sınırları dışında neler olup bittiğini merak etmeyen, kurumsal iktidarın belirlediği bir çerçeve içerisinde yer alanlar, hiçbir konuda zorunlu olduğu halde, eleştirel bir tavır alamaz, yeni bir ilişki biçimi oluşturamazlar. Başboşluk otoritesizlik, iradesizlik içerisinde bulunan toplumlarımız içerisinde buldukları bu olumsuz durum sebebiyle söz sahibi olamıyor. Hiçbir tarihsel/siyasal olaydan, Filistin örneğinde olduğu gibi, kalıcı dersler çıkaramıyoruz. Gerçeklikle uzlaşmayı alışkanlık haline getiren, umutsuz bir melankoli içerisindeyiz. Ekonomik gaileler, maddi gaileler, beklentiler ve mantık tarafından toplumsal hayat sömürgeleştiriliyor, metalaştırılıyor.